

VÅGAN KOMMUNE
Postboks 802
8305 SVOLVÆR

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

Sak/dok.: 08/05871-84

30.01.2025

Ark.: 326.12

Melding om vedtak i navnesak 2021/475 – Raftsundkjeften og andre navn i Vågan kommune

Statens kartverk har gjort vedtak om skrivemåten av tre stedsnavn i stedsnavn Vågan kommune:

Løpenummer (se navnesaksskjema)	Vedtak	Navn på	Kommentarer
1	Raftsundkjeften	Havstykke	Sørlige del av Raftsundet
3	Raftsundkjeften	Fyrlykt	Fyrnr. 7410 Hovednavn Ulvågsundet har fått navnestatus historisk
3a	Penkholmlykta	Fyrlykt	Fyrnr. 7410 Undernavn til 3
4	Snyta	Grunne i sjø	Garnsettplass sør for Ingjelsøya

Vedtaka er gjort med heimel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Navnesaken blei tatt opp 12.10.2021 av Kartverket etter at vi hadde fått inn opplysninger fra lokalkjente personer om feil bruk av stedsnavn, nemlig Ulvågsundet, for havområdet i den sørlige delen av Raftsundet, se kopi av oppstartsbrevet. I tillegg blei det foreslått å ta navnet på en fiskegrunne, Snyta, inn på offentlige kart. Navnesaken blei reist for å få avklart skrivemåte og hva som er rett bruk av stedsnavn i dette området.

Rettslig grunnlag

Når skrivemåten av et stedsnavn skal fastsettes til offentlig bruk, er hovedregelen å ta utgangspunkt i den nedarva lokale uttalen av navnet. Skrivemåten skal følge gjeldende rettskrivingsprinsipper for det språket som navnet inngår i, jf. § 4 første ledd i loven. Skrivemåten skal være praktisk og ikke skygge for

meningsinnholdet i navnet, jf. § 1 første ledd. Alle funksjoner som et stedsnavn har, skal tas med i saksbehandlingen for å få fastsatt rett skrivemåte til offentlig bruk.

I *Utfyllende regler om skrivemåten av norske navn* er det mer detaljerte bestemmelser om hvordan stedsnavn skal normeres.

I tillegg må det tas hensyn til normeringspraksisen i området og skrifttradisjonen for navnet saken gjelder, og hva som er registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR) fra før. Lokale ønsker fra dem som har uttalerett, skal også spille inn.

Kilder om bruken av stedsnavna

Flere lokalkjente personer har reagert på bruken av navn Ulvågsundet på havområdet i den sørlige delen av Raftsundet. En lokalkjent person opplyser at utstrekninga til navnet Raftsundet slutter sør for Vesthallen, som er en grunne i sjøen markert med rød pil på kartutsnittet under, og at havet sørafor dette stedet er sjølve Vestfjorden:

En annen lokalkjent person mener at den sørlige utstrekninga til Raftsundet er ved Andklakken, altså litt lenger mot nord:

Noen meiner at den sørlige delen av Raftsundet blir omtalt som Raftsundkjeften: «Raftsundkjeften er mellom Årsteinlandet og Brettesnesnakken», «Raftsundkjeften starter/ender mellom Molldøra i vest og holmer og skjær vest om Ingjelsøya».

Navnet Ulvågsundet

Et søk i tekstdatabasen til Nasjonalbiblioteket viser at den første forekomsten av navnet Ulvågsundet er i ei kunngjøring i *Efterretninger for Sjøfarende* nr. 1. januar 1922, s. 145-146: «Raftsundet. Ulvågsundet, ny fyrlykt:

266. Raftsundet. Ulvågsundet, ny fyrlykt.

(B. f. F. nr. 11. Kristiania 1922.)

15. august tennes følgende nye fyrlykter:

U l v å g s u n d e t, på St. Molla østside, Raftsundet.
N. br. 68° 17,3', L. o. Gr. 14° 58',3. Karakter grp.okk. 2 fm.
Lysstyrke h. 72, r. 18 g. 9 nl. Lysvidde henholdsvis 7,2, 4,5
og 3,8 kvm. Lysets hd. over hv. 14,5 m. Litet jernhus.

Efterretninger for Sjøfarende.

3

Lyser:

1. Rødt fra 172° til 183° — østenom **Penkholmen** —;
2. hvitt derfra til 189° — vestenom 4 m. grunnen ved Nordklubben —;
3. grønt derfra til 350° — vestenom Værholmen —;
4. rødt derfra til 6° — vestenom Opsigskallen —;
5. hvitt derfra til 20° — østenom Andklakkan.

(Kart nr. 69, 73, 319 og 320.)

På gradteigskartet fra 1902 og seinere utgaver til og med 1958 inngår ikke navnet Ulvågsundet verken som fyrlyktnavn eller som navn på havstykke:

Den eldste forekomsten på kart av navnet Ulvågsundet som navn på fyrlykt og havstykke er på kartet 1131-1 fra 1988 og på de seinere utgavene fra 1990, 2003 og 2011:

Ulvågsundet er ikke et navn som inngår i stedsnavnsamlinga til Arkiv i Nordland.

Høringssvar og tilråding

Vågan kommune kunngjorde navnesak 2021/475 19.11.2024, men det kom ikke inn noen høringsuttalelser, og kommunen har heller ikke uttalt seg.

Språkrådet skriver i brev av 19.12.2024 at «[s]krivemåten av navnene *Raftsundkjeften*, *Ulvågsundet* og *Snyta* er uproblematisk. Navnene er ikke registrert i Herredsregistret, databasen Stedsnavn i Norge eller Arkiv i Nordland. Vi har ingen formening om plasseringen av navnene, men viser til opplysningne Kartverket allrede har fått fra lokalkjente».

Kartverkets vurdering

Det sørlige området av Raftsundet er fastsatt som Raftsundkjeften i samsvar med den lokale navnebruken. Fiskegrunnen eller garnsetteplassen sør av Ingjelsøya er fastsatt med navnet Snyta.

Kartverket finner det dokumentert fra skriftlige kilder og opplysningene fra lokalkjente at Ulvågsundet ikke er et nedarva stedsnavn som har vært brukt om et havområde. Navnet blei innført 1.1.1922 som navn på ei fyrlykt. To etterkommere av familien som drifta fyrlykta, BP og KOH, har informert om at til daglig blei fyrlykta omtalt som Penkholmløkta.

Etter § 7 tredje ledd i lov om stadnamn velger statlige organ navn på statlige anlegg, og Kystverket ønsker å navngi lykta etter havområdet, som blir opplyst å være Raftsundkjeften, og fyrlyktnavnet vil derfor bli Raftsundkjeften (fyrlyktnr. 7410) som hovednavn. For å ivareta den nedarva, muntlige navnetradisjonen blir

Penkholmlykta fastsatt som undernavn. Fra før finnes navna Penkholmen (holme- og bruksnavn) og Penkneset i Sentralt stedsnavnregister, skrivemåtestatus godkjent.

Kunngjøring

Kommunen skal sørge for at vedtaka blir gjort kjent for de partene i kommunen som har klagerett etter § 12 første ledd i loven, og som ikke er adressater i dette brevet, jf. § 9 i forskrift om stadnamn.

Bruk av vedtatte skrivemåter

Vi vil minne om reglene i stedsnavnloven om plikt til å bruke vedtatte skrivemåter, jf. § 11, spesielt første setning, som har denne ordlyden: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.» Det vil si organer for stat, fylkeskommune og kommune samt selskaper som det offentlige eier fullt ut.

Vi presiserer at lov om stadnamn regulerer *offentlig* bruk av stedsnavn. Privatpersoner og bedrifter som ikke er heleide av det offentlige, er derfor ikke pålagt å følge vedtatte skrivemåter.

Klage

Vedtak om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklages av dem som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldinga om vedtaket er kommet fram til mottaker, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket blir kunngjort første gang. De som har klagerett, har rett til å se saksdokumentene, som er arkivert hos vedtaksorganet. Det er anledning til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket til klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

En eventuell klage skal sendes til Kartverket med kopi til kommunen. Klagen skal grunngis, og grunngivinga må behandle alle navn eller navneledd klagen gjelder.

Når man tar opp en klagesak, gjelder de samme saksbehandlingsreglene som for navnesaker ellers. Dersom vedtaket blir opprettholdt, sender Kartverket saken videre til klagenemnda for stedsnavnsaker, som er oppnevnt av Kulturdepartementet.

Med vennlig hilsen

Helge Dønvold
seksjonsleder

Aud-Kirsti Pedersen
saksbehandler

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent ut fra interne rutiner.

Lenker: [Lov om stadnamn](#)
[Forskrift om stadnamn](#)
[Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn](#)

Vedlegg:

Navnesaksskjema
Tilråding fra Språkrådet
Oppstartsbrief sak 2021/475

Kopi

SPRÅKRÅDET

Jarl S. Molnes, Kystverket Midt-Norge

KYSTVERKET

Ragnhild Sandøy